

MOUSEION

ΜΟΥΣΕΙΟΝ

WIJZIGINGEN IN DE TWEDE EDITIE

Dit document bevat een volledige lijst van de wijzigingen in de tweede editie van de cursus *Mouseion* (2010), ten opzichte van de eerste editie van 2008. De edities zijn naast elkaar te gebruiken. Bij de belangrijkere inhoudelijke wijzigingen is de verwijzing in de linker kolom vet gedrukt.

Voorwoord	[De digitale cursus] vanaf ‘Om de cursus te bereiken ...’ vervangen door: Het adres is <i>www.th.vu.nl/mouseion</i> . De cursus is ook te bereiken op <i>www.godgeleerdheid.vu.nl</i> , onder <i>Opleidingen</i> .
Voorwoord	een extra gedeelte opnemen: Herziene editie De tweede herziene editie bevat kleine correcties. Een overzicht hiervan is te vinden in de digitale cursus.
p. 1 Inleiding	de Griekse woorden ook transcriberen
p. 3 § 3	een witregel opnemen voor de laatste regel
p. 5 r. 2	bepalingen] bepalingen
p. 6	spiritus wel schrijven] spiritus en iota subscriptum wel schrijven
p. 16 oef. 3.3	een noot met ὄνος toevoegen
p. 20 § 3.1	<i>onderwereld</i>] <i>Onderwereld</i>
p. 20 tekst r. 12	.ὁ δὲ] . ὁ δὲ
p. 20 tekst n. 4	τραγοδοποιῶ] τραγωδοποιῶ
p. 20 tekst n. 10	de volgende zin] de zin die met ὁ δὲ Αἰσχύλος begint
p. 21 § 4.b	dus, dan, inderdaad, natuurlijk] <i>dus, dan, inderdaad, natuurlijk</i>
p. 21 § 5	ἐκ/ἐξ (<i>uit</i>)] ἐκ, voor een klinker ἐξ (<i>uit</i>),
p. 22 oef. 2.1	het nootcijfer in superschrift zetten (idem oef. 3.1)
p. 22 oef. 3.2	complementszin.] complementszin:
p. 23 Woorden	extra informatie als ‘+ dat.’ rechts uitlijnen (eveneens in alle overige hoofdstukken)
p. 23	ἄρα] ἄρα;

- p. 25 § 1.a** de 10 pts-uitleg laten vervallen; in plaats daarvan onder het paradigma van ἡ αἰτία opnemen: α treedt op na ε, ι of ρ.
- p. 25 ἡ δόξα een witregel opnemen tussen enkelvoud en meervoud
- p. 26 § 1.b νεανίας uitlijnen met de andere woorden
- p. 26 § 1.b** de 10 pts-uitleg laten vervallen; in plaats daarvan onder het paradigma van ὁ νεανίας opnemen: α treedt op na ε, ι of ρ.
- p. 28 tekst r. 13 geen nieuwe regel beginnen
- p. 29 oef. 2 de opdracht in tweeën splitsen:
 (1) Noteer welke vormen van de zinnen in oefening 1 in de genitivus staan. Geef daarbij aan of ze complement of attribuuft zijn.
 (2) Noteer welke vormen in de dativus staan. Geef daarbij aan of ze complement of bepaling zijn.
- p. 29 woorden [λύπη] *verdriet*] *verdriet, smart* (ook in de algemene woordenlijst p. 313)
- p. 34 § 3 Elisie] Elisie I (ook in de lijst van onderwerpen, p. 328)
- p. 34 § 3** toevoegen: Er wordt een vergoedingsteken geschreven.
- p. 34 oef. 3.5 het nootcijfer bij τραγωδίας corrigeren
- p. 35 oef. 4.1 καλὰ: een nootcijfer toevoegen, en een noot: καλός: *mooi*.
- p. 37 § 1 voor ὧ θεοί het voorbeeld ὧ πολῖται (*burgers!*) toevoegen
- p. 37 § 2 2e pers. plur.: de hele regel schrappen
- p. 38 tekst, inl. Helena (Ἑλένη).] Helena (Ἑλένη) te wreken.
- p. 38 tekst r. 8 ἐστίν»] ἐστίν.»
- p. 39 § 6 Het paradigma] De verbuiging
- p. 43 § 1 Het paradigma] De verbuiging
- p. 46 tekst r. 10 αὐτῷ] αὐτῶ·
- p. 50 § 1.c.1 Later] Later (► 14.2)
- p. 52 § 3 een witregel opnemen voor ‘Het Grieks laat ...’
- p. 53 tekst 2 de witruimte ten opzichte van tekst 1 vergroten (ook verder kleine correcties aanbrengen in de witruimtes tussen de teksten)
- p. 53 tekst 2 r. 19** een verwijzingssterretje invoegen links en na ἡμῶν
- p. 54** een nieuwe paragraaf*[4] Elisie II: met aanpassing (ook vermelden in de lijst van onderwerpen, p. 329) opnemen:
 Als bij elisie (► 6.3) het volgende woord met een klinker met spiritus asper begint, kunnen consonanten voor de slotklinker van het voorafgaande woord aangepast worden. Meestal is het volledige woord makkelijk te herkennen.
μεθ’ ἡμῶν	<i>met ons</i>	μετά > μεθ’
ὑφ’ ἱερῶ θρόνῳ	<i>aan de voet van de heilige zetel</i>	ὑπό > ὑφ’
- p. 54 oef. 2 de oefenzinnen afsluiten met een punt
- p. 55 woorden [σύν] *behulp*] (*be*)*hulp* (ook in de algemene woordenlijst p. 321)
- p. 57 de kopregel en lijn bovenaan weghalen
- p. 60 § 3.a** ook: **σαυτοῦ, σαυτης, enz.**] Ook geldt: σεαυτοῦ, σεαυτῆς enz. > **σαυτοῦ, σαυτης** enz.
- p. 60 § 3.a haar-] haar-,
- p. 60 § 3.a** ook: **αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτοῦ** enz.] Ook geldt: ἑαυτοῦ, ἑαυτῆς, ἑαυτοῦ enz. > **αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτοῦ** enz.
- p. 60 § 3.a** ook: αὐτῶν, enz.] Ook geldt: ἑαυτῶν enz. > **αὐτῶν** enz.

- p. 61 § 3.b (ἐ)αυτοῦ, (ἐ)αυτῆς, enz.] εἰαυτοῦ, εἰαυτῆς (of αὐτοῦ, αὐτῆς) enz.
- p. 65 § 1.a Het Paradigma] De paradigmata
- p. 65 ὁ σωτήρ etc. een witregel opnemen tussen enkelvoud en meervoud
- p. 67 § 3 een witregel opnemen voor ‘Het pronomen indefinitum heeft ...’
- p. 67 § 3** de zin ‘Als τις bijvoeglijk ...’ verplaatsen naar boven het voorbeeld met ἄλλο τι
- p. 67 § 3** de zin ‘Het pronomen indefinitum staat ...’ verplaatsen tot direct onder ‘... op de laatste lettergreep.’
- p. 73 § 1.b staat οὖς] staat οὔς
- p. 74 § 1 witruiimte opnemen tussen de twee voorbeelden
- p. 74 § 2 (laatste zin) δηλώω] δηλώω.
- p. 76 tekst r.9 de alinea niet inspringen
- p. 76 tekst r. 18 τῷ¹³ λόγῳ] τῷ λόγῳ¹³
- p. 85 oef. 3** de onderstrepingen aanvullen (alle nomina behalve 4. φύσιν en 5. σοφίαν; 2. ἡμεῖς; 4. ἐμέ)
- p. 99 oef. 2.3 (θρασύς).] (θρασύς)
- p. 100 oef. 3.2 παρατιθέασιν] παρατιθέασιν.
- p. 100 tekst r. 1 **Σωκράτης**] **Σωκράτης**
- p. 100 tekst r. 16 καλοῦς] καλοῦς¹⁶
- p. 101 noten** een extra noot opnemen: ¹⁶ καλοῦς ... ἀγαθούς; congrueren met het geïmpliceerde object (αὐτούς).
- p. 108 tekst n. 4 in tweeën] *in tweeën*
- p. 108 oef. 1 de uitlijning van nrs. 12-15 corrigeren
- p. 108 oef. 2 n. 1 *fluitspeelster*] *fluitspeelster*.
- p. 109** θῆλυς] θῆλυς/θήλεια/θήλυ (ook in de algemene woordenlijst, p. 310)
- p. 116 oef. 3,7&8 εἶμι] εἶμι
- p. 121 Regels de layout van de asterisken aanpassen
- p. 121 5. [καλέω] *roepen*] *roepen; noemen*
- p. 124 tekst 1 inl. -symbool voor onderwerping-] – symbool voor onderwerping –
- p. 124 tekst 1 nn. de kolommen in evenwicht brengen
- p. 130 r. 3 *ter wereld brengen*] *ter wereld brengen*,
- p. 130 **** uitlijnen met *** erboven
- p. 141 r. -1 καλῶ, -εῖς; ἐρῶ, -εῖς; ἐλῶ, -ᾶς] καλῶ (-εῖς); ἐρῶ (-εῖς); ἐλῶ (-ᾶς)
- p. 142 tekst 1 inl. -zo zegt hij toe-] – zo zegt hij toe –
- p. 142 tekst 2 inl. ‘s avond] ‘s avonds
- p. 142 tekst 2 inl. ze, bij het] ze bij het
- p. 143 tekst 2 inl. Ijlings] Ijlings
- p. 143 tekst 2 n. 13 toek. tijd] fut.
- p. 143 tekst 3 inl. -zo suggereert Herodotus-] – zo suggereert Herodotus –
- p. 146 stamtijden ἐλῶ, -ᾶς] ἐλῶ (-ᾶς)
- p. 146 stamtijden *ontdekken*,] *ontdekken*
- p. 146 stamtijden καλῶ, -εῖς] καλῶ (-εῖς)
- p. 146 stamtijden ἐρῶ, -εῖς] ἐρῶ (-εῖς)
- p. 160 § 1.d de uitlijning van de asterisken aanpassen
- p. 161 teksten inl. Thucydides] Thukydides (ook p. 171 tekst 2 inl.; p. 173 tekst 3 n. 6; p. 189 tekst 1 inl.; p. 190 tekst 3 inl.)
- p. 162 tekst 2 r. 24** κον] ἦκον
- p. 166 πείθομαι] πείθομαι + dat.

- p. 168 § 1 ἀπόλλυμι:] ἀπόλλυμι (etc.: steeds de dubbele punt weghalen)
- p. 168 § 1 πείθομαι] πείθομαι + dat.
- p. 168 § 2 ἴσταμαι:] ἴσταμαι (etc.: steeds de dubbele punt weghalen)
- p. 169 § 2.a** vanaf ‘Ook ἀποδιδράσκω ...’ vervangen door:
 Let op de 3e pers. plur. indic. ἔστησαν:
 1. sigmatische aoristus *zij stelden* ἔ-στη-σα-ν
 2. stamaoristus *zij gingen staan* ἔ-στη-σαν
 Andere stamaoristi:
 ἐβίων (*ik leefde*) bij ζήω/ζάω (*leven*). De vervoeging is als van ἔγνων.
 ἀπέδραν bij ἀποδιδράσκω (*weglopen*). De verbale stam is δρα-, de vervoeging is ἀπέδραν, ἀπέδρας, etc.
- p. 176 stamtijden **βήσομαι**] βήσομαι
- p. 176 stamtijden** in de lijst invoegen:
δίδωμι	<i>geven</i>	δώσω	ἔδωκα
ἴημι	1. <i>laten gaan</i>	ἦσω	ἦκα
	2. <i>zenden</i>		
τίθημι	<i>leggen, plaatsen</i>	θήσω	ἔθηκα
- deze stamtijden ook toevoegen aan de woordenlijst
- p. 179 § 3.a.2 ► b (hieronder)] ► 24.3.d.2
- p. 180 § 3.c.2** σφάλλομαι: de regel schrappen
- p. 181 ► 23.2.b] ► 23.2.a
- p. 186 καλῶ (-εις)] (-εῖς)
- p. 193** βραχύς] βραχύς/βραχεῖα/βραχύ (ook in de algemene woordenlijst, p. 303)
- p. 199 tekst 2 inl. -die ... verslijt-] – die ... verslijt –
- p. 209 tekst 2 n. 3 conditionle] conditionele
- p. 218 tekst 4 inl. -en trouwens ook de burgers van andere stadstaten-] – en trouwens ook de burgers van andere stadstaten –
- p. 220 oef. 5.4 uitlijning corrigeren
- p. 224 ***** **bijzin**] **conditionele bijzijn**
- p. 225 μείζων een witregel opnemen tussen enkelvoud en meervoud
- p. 231** ταχύς] ταχύς/ταχεῖα/ταχύ (ook in de algemene woordenlijst, p. 322)
- p. 233 § 1.b.1** de inleiding herschrijven:
 Gewoonlijk wordt πρίν met een infinitivus of AcI geconstrueerd. Als de subjecten van de hoofdzin en de infinitivus dezelfde zijn, wordt er alleen een infinitivus gebruikt, als ze verschillend zijn, wordt er een AcI gebruikt.
- p. 234 § 1.b.2** Een tweede mogelijkheid is: de bijzin] Het voegwoord πρίν kan ook een bijzin inleiden. De bijzin
- p. 234 § 1.b.2 vb. *stoppen voordat*] *stoppen dan nadat*
- p. 234 § 2 een witregel opnemen in het paradigma tussen enkelvoud en meervoud
- p. 235 § 2 opm.** ὃ τί βούλει] ὃ τι βούλει
- p. 235 § 2 opm.** μοι τι βούλει] μοι τί βούλει
- p. 239** βαρύς] βαρύς/βαρεῖα/βαρύ (ook in de algemene woordenlijst, p. 303)
- p. 241 § 1.b opm.** (het Grieks ... persoon): schrappen
- p. 242 § 3 inl.** toevoegen (klein): De optativus van wens heet OPTATIVUS CUPITIVUS.
- p. 244 tekst r. 14 ὄτι] ὅτι
- p. 251 tabel alle niet vet-gedrukte adverbia in de tabel bovendien 10 pts maken
- p. 259 § 2 [φιλέω] *tonen*] *houden van*

- p. 259 § 2 Bijz. 2 ἐστάλκη] ἐσπεύκη
 p. 260 βέβλημαι klein
 p. 260 [εὐρίσκω] perf. med. ἠῦρημαι toevoegen (klein)
 p. 260 [καλέω] perf. med. κέκλημαι toevoegen (klein)
 p. 260 *roepen, noemen*] *roepen; noemen*
 p. 266 stamtijden καλέω: 1. en 2. niet cursief
p. 267 § 1.a rechts van τέθηκα invoegen: lange verbale stam
 p. 267 § 1.b de regel met πέμπω naar onder verplaatsen en 10 pts maken
 p. 268 r. 5 niet aanw.] –
p. 269 perf. aanvullen bij de imperativus: ἔσταθι en ἔστατε
p. 270 § 1.e inl. herschrijven (en de ruimte eronder verkleinen):
 De stam van het perfectum οἶδα (*ik weet*) treedt op als οἶδ-, εἶδ- en ἰσ- (< ἰδ). Een praesens van dit verbum ontbreekt. De vervoeging van het perfectum is:
 p. 272 tekst 2 n. 2 ψιμυθιώ:] ψιμυθιώ: (inf. perf.: ἐψιμυθιώσθαι) (ook p. 273 tekst 3 n. 10)
 p. 275 § 2 καὶ ἑάν.] καὶ ἑάν (► 32.1).
p. 279 § 1 inl. de inleiding als volgt herschrijven:
 Het algemene paradigma is λέλυμαι (► 33.1.b). Wanneer de verbale stam op een klinker eindigt, gelden dezelfde regels als voor het perfectum activum (► 34.1.a).
 Let echter op:
 δίδωμι (δω/δο) perfectum activum δέδωκα lange verbale stam
 medium δέδομαι korte verbale stam
 Wanneer de verbale stam eindigt op een medeklinker, doen zich de volgende bijzonderheden voor:
 p. 280 § 2 φύομαι: alle informatie 10 pts maken
 p. 281 § 3 καλέω: alle informatie 10 pts maken
 p. 283 tekst 2 n. 19 Dracon] Drakon (ook p. 284 tekst 3 n. 16; p. 285 tekst 4 kop en inleiding; p. 297 tekst 6 n. 3; p. 342 § 29-31)
 p. 285 tekst 4 § 31 ἐποίησεν] ἐποίησεν
 p. 287 oef. 2.7 πωλώλει(ν)] ἀπωλώλει(ν)
 p. 288 woorden ὠθέως *toten*] ὠθέω *stoten*
p. 289 stamtijden πέφηνα in de perfectum-kolom plaatsen
 p. 304 δέ de cursivering aanpassen
 p. 310 ἡμέτερος (eigen)] (eigen)
 p. 310 θύρα , plur. :] , plur. :
 p. 314 μή r. 5 (na verba van vrezzen)] (na verba van vrezzen)
 p. 317 ὄφειλω ὄφελον] ὄφελον
 p. 318 πείθομαι] πείθομαι + dat.
p. 342 een bladzijde toevoegen met informatie over de inscriptie op de voorkant
 achterkant de informatie over de auteurs bijwerken